

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. kovo 21 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Donato Šerno (kolegijos pirmininkas) ir Jūratės Varanaukaitės, susipažinusi su 2023 m. kovo 6 d. paduotu **ieškovo D. S.** kasaciniu skundu dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. vasario 15 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. vasario 15 d. nutartimi paliko nepakeistą Tauragės apylinkės teismo 2022 m. spalio 21 d. sprendimą, kuriuo teismas atmetė ieškovo D. S. ieškinį dėl ieškovo tėvystės nuginčijimo (pripažinimo, kad ieškovas nėra atsakovės vaiko tėvas).

Kasaciniu skundu ieškovas D. S. prašo panaikinti Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. vasario 15 d. nutartį ir Tauragės apylinkės teismo 2022 m. spalio 21 d. sprendimą, ir bylą perduoti pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Ieškovo kasacinis skundas grindžiamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovo kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Pirmosios instancijos teismas skundžiamu sprendimu nesprendė, ar ieškovas laikytinas biologiniu ar socialiniu tėvu, teismas pažymėjo tik tiek, kad ieškovui ir anksčiau buvo kilę abejonių dėl savo tėvystės, todėl teismas taikė ieškinio senaties terminą. Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad ieškovas, įvertindamas trumpalaikius sutikimus su atsakove, bei tai, kad neketino kurti šeimos, nesiekė palaikyti ryšio su gimusiu vaiku, sudaro pagrindą teigti, kad jis nuo vaiko gimimo žinojo, kad galbūt A. Š. nėra jo dukra (sprendimo 3 lapas). Tuo tarpu apeliacinės instancijos teismas senaties termino skaičiavimo pradžią sukonkretino ir nurodė, kad senaties termino pradžia 2010 m. rugsėjo mėnuo t. y. tas laikotarpis, kuomet atsakovė kreipėsi į teismą dėl išlaikymo priteisimo. Šiuo atveju reikalingas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimas apie tai, ar bet kokia iškelta abejonė dėl biologinės tėvystės nepilnamečio vaiko atžvilgiu, neturint abejonę pagrindžiančių duomenų, o atsakovei iškeltą abejonę kategoriškai neigiant, gali būti laikytina senaties termino pradžia. Taip pat reikalingas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimas, ar įstatyminės atstovės atsisakymas atlikti teismo paskirtą DNR ekspertizę neturėtų būti vertintinas kaip įrodymas, patvirtinantis biologinės tėvystės nebuvimą.
2. Atsakovė atsisakė atlikti DNR ekspertizę. Teismų praktikoje ne kartą išaiškinta, jog atsisakymas atlikti DNR ekspertizę, išreikštas vaiko motinos, gali būti kartu su kitais įrodymais įvertintas kaip aplinkybė, kad asmuo, vaiko gimimo įrašė įrašytas kaip vaiko tėvas, nėra vaiko biologinis tėvas. Tėvystė, pripažinta savanorišku pareiškimu, gali būti nuginčyta pavyzdžiui, dėl to, kad save tėvu laikęs asmuo buvo apgautas sukčiaujant, priverstas pripažinti tėvystę ar suklydo dėl fakto, kuris jam nebuvo žinomas tuo metu, kai pripažino tėvystę, ir dėl kurio, esant tokioms pačioms aplinkybėms, galėjo suklysti bet kuris vidutiniškai protingas žmogus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. rugsėjo 29 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-387-916/2020](#), 28 punktas). [CK](#) 3.148 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta teismo diskrecijos teisė atsakovui atsisakius ekspertizės, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, vertinti tokį atsisakymą kaip tėvystės įrodymą, tokiu atveju teismas turėtų vertinti atsisakymo atlikti ekspertizę priežasčių svarbą, kitų byloje esančių įrodymų objektyvumą ir patikimumą, jų įrodomąją reikšmę byloje reikalingiems faktams nustatyti ir kt.
3. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismas nesirėmė EasyDNA testo rezultatais ginčijant tėvystę, nes pagal [CK](#) 3.148 straipsnio 1 dalį, [CPK](#) 389 straipsnį pagrindinis tėvystei nuginčyti yra medicinos teismo eksperto išvada. Sutiktina, kad minėti duomenys negali būti lygiaverčiai DNR ekspertizės išvadai, būtent dėl šios priežasties ieškovas du kartus teikė prašymą dėl teismo ekspertizės skyrimo, tačiau EasyDNA testo rezultatai buvo prijungti prie bylos, todėl teismai juos turėjo vertinti kaip rašytinius įrodymus, patvirtinančius šalių nurodomas aplinkybes, jog ieškovas nėra nepilnamečio vaiko tėvas.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamą tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#), 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina

priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti D. S. 107 (vieną šimtą septynis) Eur žyminį mokestį, sumokėtą 2023 m. kovo 5 d. Perlo mokėjimo terminale.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Artūras Driukas

Donatas Šernas

Jūratė Varanauskaitė